

12 juni 2022

Bij deze consultatie zijn op hoofdlijnen de volgende onderdelen te zien:

1. De bijdrage door Nederland in het wereldwijde perspectief
2. Lokale oplossingen in plaats van nieuwe op te tuigen systemen
3. Aandacht voor regionaal verschillende mogelijkheden
4. Beprijzing

Deze zijn hieronder puntsgewijs uitgewerkt.

1. De bijdrage door Nederland in het wereldwijde perspectief.

Niet de individuele mens, maar de mensheid in zijn geheel, is waarschijnlijk de veroorzaker van de klimaatopwarming. Hoewel 'de wetenschap' dat nog niet 100% zeker weet (er zijn ten slotte in de lange historie (miljoenen jaren) duidelijk diverse interglaciale tijdsperioden met opwarming van de aarde in het klimaat te zien geweest), is de invloed wel te verwachten. De mensheid ontwikkelt zich kwantitatief sterk exponentieel. In het begin van de jaartelling waren er wereldwijd ongeveer 350.000.000 mensen op aarde. Bij het begin van de huidige generatie (zeg maar de 'jaren '50-'60' van de twintigste eeuw) waren er tien x zo veel mensen op aarde (3,5 miljard). Eén generatie verder (het huidige decennium) zijn er twee keer zo veel mensen als 50 jaar geleden (ongeveer 7,5 miljard mensen).

Het lijkt er op dat de aarde middels klimaatopwarming een soort correctie op die ongebreidelde groei van het aantal mensen aan het ontwikkelen is. Zeg maar zoals de koorts dan binnen een organisme ook doet om een virus te bestrijden. 'De wetenschap' heeft overigens nu nog onvoldoende kennis om deze hypothese te bevestigen of te ontkrachten. Een dergelijk groot systeem is voor ons als mensheid dus (nog) niet zichtbaar.

Omdat dus niet de individuele mens kan worden aangewezen als 'de veroorzaker', kan de individuele mens dus ook niet verplicht worden gesteld om een financieel hoge individuele bijdrage te leveren. Laat staan dat de Nederlandse bevolking zich verhoudingsgewijs veel opofferingen zou moeten getroosten in de context van de wereldse inspanningen op dit gebied. Het gevolg is dat de huidige gereserveerde 60 miljard euro een druppel op de bekende gloeiende plaat zal zijn en dat is vanuit het Nederlandse belang niet wenselijk en niet te verkopen aan de Nederlandse belastingbetalers.

2. Lokale oplossingen in plaats van nieuwe op te tuigen systemen.

Het principe dat lokale energievraag moet worden opgelost met lokale energieproductie, zorgt er voor dat we niet meer in de valkuil trappen van afhankelijkheid van grootschalig opgezette systemen. In de jaren '60 van de 20^e eeuw werd het aardgasnet opgezet. Individuele huishoudens konden hun bestaande verwarmings- en kooktoestellen relatief laaggeprijsd vervangen door aardgas-compatibele apparatuur. Daardoor werden ongeveer alle Nederlandse huishoudens in een groot systeem ondergebracht. We zien nu dat een dergelijk groot systeem het voor de overheid mogelijk heeft gemaakt om langzaamaan de belastingen op aardgas (en ook op stroom) te verhogen tot het huidige hoge niveau. Ook zien we in de huidige context (oorlog in midden Europa) dat de afhankelijkheid van Nederlandse huishoudens van een dergelijk aardgas en stroomnet-systeem nu te groot is. Beter is het om in de huidige transitie te kijken wat er voor een huishouden lokaal mogelijk is. Zonnepanelen met eigen opslagcapaciteit te behoeve van uitgesteld gebruik in luwe productiemomenten. Zo'n opslagcapaciteit kan een eigen elektrische auto zijn, stationaire accupakketten, kleinschalige waterstofproductie-units of kleinschalige geothermische opslag, zeg maar in de grond op grotere diepte. Accu's hebben niet de voorkeur vanwege de zeer milieu onvriendelijke productie en transport naar Nederland en de delving en import van een belangrijke grondstof (kobalt) in een land dat het minder nauw neemt met de mensenrechten.

Maar ook een goede hout stook (volgens de nieuwste EU richtlijn "Ecodesign" is een zeer goede verbranding met een heel hoog rendement (>80%) en weinig fijnstofuitstoot mogelijk)

is interessant. Een boom heeft een zeer korte CO2 cyclus van ongeveer 50 jaar in plaats van de miljoenen jaren waarin de fossiele brandstoffen zich ontwikkelen.

3. Aandacht voor regionaal verschillende mogelijkheden.

In de steden en Vinexwijken zullen bijvoorbeeld hout gestookte (ook al is het met goede "Ecodesign" apparatuur) of kleinschalige waterstofproductie-gebaseerde oplossingen minder gewenst zijn dan in de landelijke gebieden. In de Vinexwijken/steden zal de productie van warmte en elektriciteit moeten worden verplaatst naar andere delen van Nederland. In de landelijke gebieden kan de productie waarschijnlijk wel dichterbij de eindgebruiker plaatsvinden en idealiter bij de eindgebruiker zelf. Het beleidskader zou hiervoor de ruimte moeten bieden omdat individuele burgers zelfstandig ook goede afwegingen kunnen maken.

4. Beprijzing.

Omdat dus niet de individuele mens kan worden aangewezen als 'de veroorzaker' (zie bij onderdeel 1), kan de individuele mens dus ook niet verplicht worden gesteld om een financieel hoge individuele bijdrage te leveren.

De Nederlandse overheid kan dus worden gezien als de representatie van "de mensheid". En de overheid zal dus de kosten van de ombouw van apparatuur voor warmte en stroomvoorziening in woningen en bedrijven geheel voor haar rekening moeten nemen. Een individuele financiële bijdrage is onwenselijk. Want los van een eigen financiële bijdrage zal het organiseren ervan binnen een gezin/huishouden al een voldoende grote inspanning zijn in termen van motivatie, tijd en aandacht.